

6 MAI 2017 – ZIUA ENERGETICII DIN MOLDOVA ed. 8-a

La **6 mai 1899**, ieșenii au trăit un moment de referință pentru viitorul Cetății: intrarea în funcțiune a **Uzinei de Lumină**, prima instituție de distribuție publică a energiei electrice de pe întreg teritoriul Moldovei, ce avea să deschidă bătrânului oraș Iași de pe cele 7 coline calea Progresului și Civilizației! Chiar dacă acest eveniment luminos avea să se petreacă după 15 ani de la „*premiera*” timișoreană din 1884, după cum spunea la inaugurarea acesteia primarul Nicu Gane: „*tot răul a fost spre bine, că ieșenii au folosit instalații moderne de curent alternativ monofazat și nu de curent continuu!*”

La aniversarea celor **110 ani**, din 2009, în Adunarea festivă a energeticienilor din întreaga Moldovă s-a adoptat Rezoluția ca ziua de **6 mai** să fie declarată anual **ZIUA ENERGETICII DIN MOLDOVA!**

Și, iată, astfel, în **6 mai 2017** s-a ajuns la cea de **a 8-a ediție**, dovedindu-se a fi de-a lungul anilor scurși o apreciată și tradițională **manifestare energetică**, la care participă cu justificată mândrie foștii și actualii **slujitori ai „Soarelui Electric”**, după cum semnificativ erau denumiți cei ce au îmbrățișat cu noblețea profesionalismului meseria **omului care dăruiește semenilor lumina necesară vieții și activității lor!**

Nu este lipsit de interes faptul că **primul Soare Electric** s-a aprins pentru prima dată în România, **la Iași, în 11-14 iulie 1868**, după cum consemnează afișul și presa vremii!

De la acest moment deschizător de **Lumină** a început să se scrie filă cu filă **cronica energetică a Ieșilor și a întregii Moldove**, consemnându-se în ea strădaniile de gând și faptă împlinitoare ale celor care s-au dedicat și angajat cu trup și suflet în această uriașă și dificilă bătălie pentru energia Moldovei.

După tot mai numeroase consemnări privind apariția primelor uzine electrice în Iași și, pe ici pe colo, în Moldova, darea în exploatare a **Uzinei de Lumină, la 6 mai 1899**, avea să constituie **cea mai luminoasă filă a acestei cronici**. De aici încolo **electricitatea** avea să fie o cerință imperioasă a vremii, iar **Uzina de Lumină** avea să o asigure la „**foc continuu**”. Pentru buna ei funcționare **Uzina de Lumină** a mijlocit înființarea **la Iași, la 1 nov. 1910, a primei Școli superioare de electricitate industrială din România**, temelie a viitoarei **Facultăți de Electrotehnică**.

Refăcută după cel de al 2-lea război și trecând prin multe organizații, **Uzina** făcea față tot mai greu „**foamei**” de energie a Iașului și, deși ajunsese la o

capacitate maximă de 10 Mw, nu mai putea acoperi toate solicitările, astfel că, la **27 dec.1957, Uzina a fost racordată la SEN de 110 kV!**

Se împlinesc anul acesta, iată, **60 de ani** de la crucialul moment energetic!

La **1 iulie 1961** a fost înființată **IRE Iași**, care a preluat precarele inst. electrice existente în teritoriul Regiunii Iași și, formându-și din mers un colectiv puternic și urmând tradițiile **Uzinei**, avea să consemneze în **cronica proprie** succese de prestigiu:

- **înființarea Gr. Școlar Energetic (1965),**
- **punerea în funcțiune a CET Iași (1966),**
- **încheierea el. rurale în jud. Iași (1972),**
- **racordarea Iașului la SEN 220 kV (1972),**
- **încheierea el. rurale în jud. Vaslui (1974),**
- **ampla dezvoltare. a inst.el. de IT, MT, jT.(1975 – 89)**

După 1989, **FRE Iași** a trecut la implementarea **noii reforme energetice** impusă de schimbările petrecute în consumul energiei electrice, stabilindu-și direcțiile și prioritățile:

- **întărirea și dezvoltarea rețelei de j.t.**
- **introducerea largită a informaticii.**

Privatizarea din **2005** a găsit **FRE Iași** într-o accentuată „*primenire*” a instalațiilor, a locurilor de muncă, a înzestrării acestora cu mașini, utilaje, scule și echip. moderne.

De atunci, din **2005**, istoria și tradițiile **Uzinei** se continuă și se scrie de către...**E- ON** și de curând de către **DELGAZ Grid**, sprijinitor al **ZEM ed.8.**

Asemenea **file luminoase de cronică**, au fost consemnate până în **2005** și de către vajnicii energeticieni ai **IRE-urilor** și **FRE-urilor** din celelalte județe ale Moldovei, Bacău, Botoșani, Piatra Neamț, Suceava, Vaslui și Vrancea, care au fost, spre mândria lor, mereu și mereu la înălțimea responsabilă a datoriei asigurării energiei electrice în toată Moldova.

La programul generos al celei de a 8-a ediții tradiționale, care a cuprins o înățătoare Slujbă de pomenire a Eroilor Luminii, săvârșită cu har la Biserica „*Sf. Neculai Domnesc*”, ctitorie din 1492 a domnitorului Ștefen cel Mare, o adunare festivă, precedată de un „*miniconcert de primăvară*” al corului „*Senior*”, desfășurată în Sala „*Ștefan Procopiu*” de la Palatul Culturii și o masă de prânz luată la Restaurantul „*Moldova*”, unde s-au depănat amintiri energetice la „*un pahar de vorbă*”, organizatorii ieșeni: **Muzeul Științei și Tehnicii „Ștefan Procopiu”** și **Asociația veteranilor fostei IRE Iași**, au fost deosebit de bucuroși să-i primească și să-i salute pe cei aproape 100 de energeticieni, veterani ai Luminii, veniți din aproape toate județele Moldovei: Bacău, Botoșani, Piatra Neamț, Suceava, Vaslui și, bineînțeles,

Iași, aflați cu toții sub emoția puternică a revederii și a mândriei de a fi fost „străjerii Soarelui Electric” care au avut misiunea de a distribui continuu, zi și noapte, „*pe arșiță sau ger, ori pe furtună cruntă*”, energia electrică în toată Moldova, deschizându-i calea Civilizației și Progresului.

Ne face plăcere să individualizăm prezența unor distinși veterani la această emblematică manifestare energetică: ing. Vlad Vasiliu, fost director al IRE Iași și cel mai longeviv în această funcție din întreaga țară, care și la cei 87 de ani ai săi este nelipsit de la ZEM, ing. Gheorghe Șchiopu, veteran al Luminii băcăoane, cu contribuții de seamă în perioada grea de început la dezvoltarea instalațiilor energetice din zonă, ing. Rodica Iroaie, fostă director de marketing la Suceava, ing. Ioan Damian, fost inginer șef la Vaslui și director de marketing la Conel, ing. Necula Brumă, fost inginer șef la Iași și șef de departament la E.ON și lista ar mai putea continua.

Să remarcăm și participarea domnilor prof.dr.ing. : Dumitru Ivas și Alexandru Sălceanu de la fosta și actuala Facultate de Electrotehnică Iași, cum și prezența reprezentanților unor vechi și importante firme consumatoare de energie electrică, între care, ing. Mihai Mustață, fost director tehnic al CUG Iași și fam. ing. Lupașcu, veterani energeticieni de pe platforma industrială de la Săvinești.

Desfășurată într-o deplină și vibrantă atmosferă a colegialității de „*breaslă luminoasă*”, ZEM ed. A 8- a, Iași, 6 mai 2017, a întrunit sufragiile tuturor participanților, iar tăierea tradiționalului „*tort festiv*” a prilejuit acesteia o apoteozantă exprimare plenară a bucuriei generale: LA MULȚI ANI CU SĂNĂTATE, SĂ VĂ DEA DOMNUL TOT CE DORIȚI!

Se cuvine, și nu în ultimul rând, să adresăm cuvinte calde de mulțumire firmelor de profil care, pătrunse de importanța manifestării, au oferit cu generozitatea caracteristică binevenitul suport al susținerii acesteia, între care: **Delgaz Grid, Cotnari, Elmond, Beny Alex și SETIS** (Societatea absolvenților Fac, de Electrotehnică Iași)-

Ing. Mihai Caba

Galerie foto

Uzina de Lumină, pictură

Muzeul Științei și Tehnicii
"Ștefan Procopiu"
Asociația veteranilor IRE Iași
6 MAI 2017
ZIUA ENERGETICII DIN MOLDOVA

Program:
Ora 12 - Biserica Sf. Neculai Domnesc
Panahida energicienilor
Ora 13 - Palatul Culturii – Muzeul Tehnic
Sala "Ștefan Procopiu"
Alocuțiuni energetice
Ora 14 - Restaurant Moldova
La un... "pahar de vorbă"

Afișul ZEM 2017